

NEJROZKVENĚJŠÍ A NEJČESKĚJŠÍ TYDENÍK NA SVĚTĚ

POKROK ZÁPADU

VĚNOVANÝ ZÁJMŮM NAŠEHO ČESKÉHO LIDU V AMERICE.

BEST ADVERTISING MEDIUM IN THE GREAT NORTHWEST

ZALOŽEN R. 1877. ČÍSLO 43.

OMAHA, NEBR., VE STŘEDU, DNE 23. ČERVENCE 1913.

ČÍSLO 1.

Zprávy zahraničné

Třem sociálním demokratům hollandakým nabídnuta ministerská křesla.

Sociálně demokratické straně hollandaké dostane se snad úředního zastoupení v státní vládě třemi ministry. Dr. Kirk Bos, liberální poslanec, jenž byl pověřen královnou Vilemínou, aby vytvořil nové ministerstvo, požádal Pietera Jelles Troelstra, aby přijal jeden ministerský úřad a jmenoval sám dva sociální demokraty pro dva jiné ministerské úřady. Do té chvíle socialista Troelstra se ještě nerozhodl, přijme-li učiněnou mu nabídku, neb ne. Nepochybně dal záležitost tu rozhodnouti sociálně demokratické straně.

Americká suffražetka se vdala.

Londýn. — Slečna Inez Milhollandová, americká suffražetka a new-yorská advokátka, která nekolikrát prohlásila, že se nikdy nebude vdávat, poněvadž nemá vyhlášené celé mužské plemeno, vdala se za jistého Hollandana, jehož domov se nalézá v Amsterdamu. Nikdo neměl ani nejmenšího tušení, co tato americká panna Orleánská, jak jí přezdívají, provede, když před 14ti dny vydala se se svými rodiči na cestu do Evropy.

Revoluční hnutí v Číně roste.

President Juan Si Kaj nařídil, aby bylo vojsko vysláno do provincie Kingi na potlačení revolučního hnutí, které se tam po válčivou měrou rozmáhá. V čele jeho stojí sesazený guvernér a generál Hwan Taing. Také v Kingingu se silně bojuje, a počet povstaleců odhaduje se tam na 9000. Jedna vládní tvrz byla rozdracena dynamitem a také jiné násilnické útoky svědčí o tom, že to strana mladočínská myslí se svými hrozbami doopravdy. Ani sounem není s prezidentem za jedno. Sněmovna přijala v prvním čtení návrh, aby byli dáni v obžalobu tři ministři. Jsou to ministerský předseda a současně ministr války Tu-an Oui Tui, dále ministr finanční Čou Sue Hsi a ministr námořnictví Lui Kung Hsun. První dva provinili se nezákonným uzavřením půjčky s rakouskými bankami, ačkoli nebyla sněmem schválena, ministr námořnictví porušil zákon jiným způsobem. Také byl přijat návrh na obžalobu ministerva celého. Útoky tyto obráceny jsou proti prezidentu Juan Si Kajovi, za jehož skutky odnáší ministři zodpovědnost.

Boj za ženské volební právo v Anglii.

Mrs. Emmeline Pankhurstová, náčelnice bojových suffražet, u nížka policistům. S miss Annii Kennytovou dostavila se do schůzky ženské sociální a politické únie. Obě ženy, jakkoli dosud trpí následky hladové stávky, pronesly ohnivá řeči. "Že jest moje výzva vládě: Dejte mi volnost nebo umřete!" volala Mrs. Pankhurstová. Polieští předsedávali si zatknouti Mrs. Pankhurstovou a miss Kennytovou. Mrs. Pankhurstová upřehla v taxicab. Polieští se sice za ní pustili, ale v pavilóně panoval takový zmatek, že Mrs. Pankhurstová podařilo se zmizeti. Večer téhož dne Mrs. Pankhurstová byla ve svém přítoku ve Westminsteru, a polieští nepokoušela se učiniti žádných dalších kroků k jejímu zatčení. Tři jiné řečnice byly zatčeny. Pokus zatknouti miss Kennytovou vyvolal vznech, ve které utkali se muži i ženy s poliešty. Polieští přimutili konečně miss Kennytovou, aby vystoupila do automobilu, kterým byla dopravena do policejního vězení Holloway.

Pověsti o zhabdném pokusu za vraždění 10-letého korunního prince Olafa.

Zhabdné pověsti o pokusu za vraždění desetiletého korunního prince Olafa vyvolaly v celém

Norvéžsku velké rozčlenění. Mnohého týdně byl v zahradě, v níž korunní princ pravidelně si hraje, nalezen v úkrytu jistý ozbrojený muž. Třž byl zatčen, avšak celá věc ponechána v tajnosti. Proslýchá se, že královna Maud, když o tom slyšela, naplněna byla velkým strachem a po několika hodinách plakala, při čemž stále opakovala, že královská rodina musí opustiti zemi, poněvadž nyní ve storchingu předlébají osnova zákona znamenající vlastně vyuzení ceny na hlavu korunního prince Olafa. Předloha ta totiž ustanovuje, že Norvéžsko má se stát republikou, kdyby království manželce zemřelí bez mužských dědiců. Agitace proti monarchii nabyla v poslední době značných rozměrů, takže budoucnost královské rodiny jest velmi pochybná.

Rakouská důkladnost.

Dle zprávy z Pulje byla nová bitovní loď "Tegothoff" zraněná poškozena. Při střelbě z velkých děl prohlédno se silně palubové trávění. Potrvá to aspoň dva týdny, než to bude opraveno.

Vražda z vilnosti.

V loyovském městě Ludwigu sluhou byla spáchána příkrá vražda z vilnosti. Rozčakami mrtvoly 12leté dcery tetar Kelehera, zasíťá do pytle, byla nalezena na vlastním otcem. Zavedeným vyšetřováním zjištěno, že jde o vraždu z vilnosti.

Neveselá vojančina.

Berlín. — Na vstřípáckém vojenském cvičišti konali vojáci pěšího pluku č. 56 a 57 cvičení za velmi parného dne. Důstojníci tak dlouho morali umřet, až dva rezervisti následkem slunečního úžehu zemřeli a mnoho vojáků onemocnělo.

Oheň v sírném dolu.

Palermo. — Dne 17. července vznikl požár v dolu na síru u Castello Fermi. As 40 dělníků zahynulo.

Šlechtický podvodník.

Víděň. — V Inspruku byl zatčen lesní účetní rada baron Kuhn pro podvod. Byl po několik let ředitelem Německé alpské banky, jež učinila se schodkem půl milionu korun úpadek. Mnoho osob bylo tím poškozeno.

Tenorista odsouzen do vězení.

Mnoho se zde mluví o rozsudku konselského soudu, jímž tenorista Karel Burian byl odsouzen na měsíc do vězení pro eizozločství. V Sasku jest všeobecně známo, že král Bedřich August nedává ze zásady eizozločnickům milosti. Proto se nepohybuje, že Burian bude musit trest odseďti, zvláště když není vyhlídka, že odvoláním k vyšší instanci by byl trest zmírněn. Burian jest nyní ve Vídni. Jeho přátelé se obávají, že tento trest mu zabráni přístup do New Yorku.

V Číně sváděny jsou boje.

Peking. — V provincii Kiang Si, v okolí města Kai-King, došlo opět k novým bojům. Jižní vojsko utrpělo nedaleko města Ku-Cu v provincii Ce-King těžkou porážku. Ke zbourěnému se opět připojily nové oddíly a jmenovali presidentem jižní Číny, kterážto část chce mít svoji vlastní republiku, Tan-Cun-Suna. Lýválního místokrále v Kantonu a nepřítelů Juan-Si-Kaie, presidenta republiky. — Van-Cung-Vai byl jmenován ministrem finanční. V severní Číně se praví, že všichni tři jsou velcí fanatikové. Dne 17. července zastřelili vzbouřenci guvernéra provincie Naug-Hvej a 19. důstojníka, poněvadž tyto prohlásili, že zůstanou věrni vládní pekingské. V Pekingu koluje pověst, že Japonci nabádají jižní Čínu k revoluci a poskytnou jí vzbouřencům podporu. Některé čínské diplomacie praví, že 10. července zastřelili vojáci v čele vojska povstaleckého.

Drahocenný náhrdelník ukraden.

Londýn. — Perletový náhrdelník v ceně 4625,000, posláný klotnickým obchodem Maxe Mayera postou z Paříže do Londýna, se na cestě ztratil a nyní po něm pátrá 50 nejlepších detektivů Scotland yardu. Firma Lloyd, u níž náhrdelník byl pojištěn, vypusla odměnu 500,000 na dopadení a usvědčení zloděje. Náhrdelník sestává z 61 perel ve váze 1250 grámů. Právědci z nich váží 47 1/16 grámů, dvě perly na kameích 11 1/16 a 19 7/8 grámů a jedna kulatá perla váží 27 grámů. Jest prý to nejkrásnější náhrdelník na světě. — To praví také jistý obchodník s diamanty, jenž jest v obchodě přes 30 roků. Dle jeho náhledu náhrdelník má větší cenu než na jakou byl pojištěn. Mayer má obchod také v Paříži, odkud náhrdelník byl postou do deslán. Listonos odevzdal registruvaný balíček v Mayerově o byhli Hatton Garden druhý den ráno v 8 1/2 hod. Na balíčku byly francouzské postovní známky a ošklivá parížského postovního razítka a vzadu byla pečeť s Mayerovým iniciálkami. Ješto Mayer nebyl doma, podepsala listek jed na služební osoba, jež dala balíček do pokladny. Když Mayer přišel v 10 1/2 hod. domů a balíček otevřel, našel v něm místo perel kousky cukru. Jest to francouzský cukr. Jest to francouzský cukr. Jest to francouzský cukr.

Nestěti železniční.

Praha. — Na stanici Sternbergu na tráze buštěhradské udála se srážka dvou vlaků, která měla osudné následky. Deset lidí bylo těžce poraněno. Jsou to větší železniční zřizení.

SITUACE NA BALKÁNE.

Záměry Turecka.

Turecká vláda jest pevně rozhodnuta, posunouti ottomanské sbory až k pevnosti Drinopol, které Bulhaři v nedávné válce dobyli s takovými oběťmi na životech. Ačkoli úřední kruhy cařihradské jsou odělivy o tom to předněti, jest známo, že takový plán jest výsledkem důkladného uvážení války. Vysoká Porta odhodlala se k tomuto různému kroku nejen k vůli materiálním výhodám, jež si od něho slibuje, ale také k vůli účinku, jež akcetato bude mít na vnitřní situaci v Turecku. Očekává se, že posice vlády bude tím posilena a vnitřní spory urovnány. Válčenné přípravy Turecka vzaly rovněž nový obrát, když Vysoká Porta dokončila vyjednávání s italskou vládou o odstoupení několika malých ostrovů v Egejském moři za italské válčné lodi. Tato výměna následuje tomu, že Turecko očekává obnovění války, a ješto Řecko jest jediným ze států balkánských, jež má možnost na to učinit, bude to dle všeho Řecko, proti němuž se Turci v nejblízké budoucnosti vřhnou. Rumunský král Karel vyjel z Bukurešti, aby se ujel velení nad armádou, jež vřhla do Bulharska. Ačkoli bylo oznámeno, že rumunská armáda nepotáhne na Srédec, ješto rumunská vláda domluvila se v 16. června s vládou bulharskou, zdá se, že oznámení toto učiněno bylo ze strategických důvodů. O znamení se, že Rekové a Rumuni postoupí na hlavní město Bulharska, bez pomoci srbských sborů. Jestliže vyjednávání o příměří, vedené nyní v Nisi, v Srbsku, ne dospěje záhy k příznivému konci, Řecko podle všeho bude čelití za brati celé severní pobřeží Egejského moře, v důsledku své vítězné kampaně proti Bulharům. Po sehnání řeckého kabinetu, jež konala se dne 16. července v Athénách, premier Venizelos dozal, že Rekové zamýšlí takovouto akci. Tím bylo by odřiznuto Srbsko, Bulharsko, jakož i všechny ostatní severnější státy od přístupu k Egejskému moři, a Řecko dostalo se dalších pěti set mil pobřežní čary. Bulhaři vyrazili pobřeží Egejského moře Turkům s nesmírnými ztrátami, a dle povodní dohody Rečtům nemělo připadnouti z pobřeží více, než okolí Soluně, kteráž sama měla se státi mezinárodní, neutrální přístavem. Řecko a Srbsko dle všeho dostanou se do konfliktu, jestliže Rekové budou trvati na obsazení celého pobřeží, ješto Srbsko hledá východisko pro svůj zahraniční obchod. Stává značná pravděpodobnost, že po úplném rozdrěčení Bulharska dojde k válce mezi Rečkem a Srbskem. Turecko zůstá-

lo by pak nadále vyřehovanou silou na Balkánském poloostrově.

Co může znamenati nové vystoupení Turecka na válčenném jevišti.

Zatím co tři sousedé Bulharska sbahují své vojsko k Sofii, Turecko postupuje k Thrácii a zabírá vše, co ve válce se spojenci ztratilo. Vojáci turečtí postupují ve třech řadách a stojí již před Drinopolí, které se chtějí za každou cenu zmoeniti, několik velmoce sdělily vysoké portě, že ji nedovolí, aby se stala Drinopol opět tureckou. Ale vláda turecká odpovídá, že nemůže vzdorovati veřejnému sentimentu a válčennému nadšení svého vojska, které se vůbec zdržeti nedá a chce vyvítkovati boje mezi Slovany a za brati pokud možno vše, co válkou bylo ztraceno. Turecko prý se volně nebojí, ale má strach z balkánských států, které po zničení Bulharska, posílány Rumunsko, mohou vypovědětí Turecku znovu válku a zabuati je zpět za čaru, kterou velmoce ustanovily hranicí mezi přístím Tureckem a Bulharskem. Jestli se Turecko samo nezastaví a zmoeni se Drinopole, pak se zdá nová válka na Balkáně jistou. Jest to Rumunsko, které bude nyní žádati pro sebe kofist, která měla připadnouti Bulharsku. Balkánské státy poznaly, že na sebe zárlivé velmoce neodhodlají se k zakročení na Balkáně a proto přestaly psobovati jich rozkazů a nedají na ně mnoho. Proto nelze dnes říci, jak bude vypadati přístí mapa Balkáně a jak dlouho se ještě bude válčiti, než dojde k úplnému míru a konečnému rozdělení kofistí.

Čeští lékaři a bulharsko-srbská válka.

Srbsko i Bulharsko obrátily se na Český pomocný sbor lékařský, aby jim byli posláni čeští lékaři na jejich útraty. Mezi českými lékaři nesetkala se však nabídka tato se sympatiemi vzhledem k tomu, že nová válka je bojem bratrovražedným. Žádáno bylo as 18-20 lékařů, ale nikdo se nepřihlásil. Českému pomocnému sboru nezdá se ani nic jiného, než sděliti oběma státům, že čeští chirurgové nemají jim svých služeb poskytnouti.

Zhoubné povodně v Uhrách a v Halli.

Budapešť. — Povodňová katastrofa v Uhrách nabývá stále ještě většího rozměru. Na opudá vlní vody není ještě žádné mádeje; naopak stále docházejí zprávy o nových povodňových pohromách z krajů, které byly dosud úšetřeny. Neobyčejně těžce postižena jest povodní Halli. Celková povodní způsobená škoda nedá se čhvilě ani přibližně odhadnouti, jde však do milionů.

Spiknutí proti králi Ferdinandovi.

Revoluční spiknutí proti životu krále Ferdinanda objeveno bylo ve Srédecí polieši. V čele spiknutí stáli političtí nespokojenci, kteří zamýšleli přepadnouti krále Ferdinanda v paláci, když zhabělý vládce se skrývá od té doby, co obyvatelstvo Srédec dostalo vědomost o porážkách vojska, v sobotu odpoledne, kdy královský palác byl li dem kamenován. Jesté před málo měsíci byl král Ferdinand zbužňován lidem bulharským jako národní hrdina, a byl předmětem nekonečných demonstrací přehylnosti a loyálnosti. Jiná světopest bulharského vojska oznámena byla v Cařihradě tureckou vládou. Ustupující Bulhaři spálili 950 domů v Hairebolu, se všemi jejich obyvateli. Myslí se, že na 3,000 osob zahynulo tímto způsobem v plamenech. — Byli to vesměs Musulmani. Hairebolu leží v Thrácii, nedaleko Kešany. Leží přímo v cestě ustupujícímu vojsku bulharskému, jež zanechává za sebou dýmající trosky osud.

Rekové rozeleni na Bulhary pro ukrutnosti.

V Athénách dne 18. července. Dle našich přítomných plánů armády Rečtí, Srbska a Rumunsku vřhnou do Srédec a budou diktovati Bulharsku podmínky míru v pravocném krále Ferdinandovi. Toto prohlášení učinil premier Venizelos, jenž se vrátil ze Soluně. Venizelos prohlásil, že jediným z hlavních důvodů, proč Rekové přejí si pokofiti Bulhary až do prachu, jsou neslychané ukrutnosti, jich dopustili se Bulhaři v jižní Makedonii. "Žádné příměří nebude uzavřeno," pravil premier, "jestliže naše přítomné plány budou provedeny. Naše armáda potáhne na Srédec, kde se soustředí. My sami budeme diktovati podmínky míru s Bulharskem. Bulharům musí se dostat krutého poučení o humanitě. Jednou z příčin, jež vedou nás k pokračování ve válce, jsou bulharské činy, jichž dopustili se Bulhaři na bezbranných obyvatelích. Král Konstantin jest v Soluni, kamž odebral se z Kavaly. Jest rozhodnuto, že Bulhaři musí zaplatiti krev za svoje výstřednosti. Naše armáda postupuje na severo-východ; Srbové táhnou na jihovýchod a Rumuni na západ. Zbytky bilharské armády jsou zatlačovány ke Srédecí, a celá síla Bulharů bude tam sešřena."

Bulharsko hodlá zastaviti všecko nepřátelství.

Z Londýna došla dne 21. č. m. zpráva, že nový bulharský kabinet s Radoslavovem v čele, uvědomil Evropské velmoce, že jest Bulharsko ochotno zanechati všeho nepřátelství, jestliže také Srbsko a Recko zachovají se podobně.

Bukurešti se oznamuje téhož dne, že Bulharsko přistoupilo na podmínky, které klade Rumunsko a že i s Rečkem a Srbskem se shodlo.

Rumuni zajali celou bulharskou brigádu.

Bukurešť, 20. července. — Mezi vojskem bulharským a rumunským došlo k první srážce. Rumunské vojsko, sestávající z kavalérie a z dělostřelceva, postupovalo k Srédecí. Při postupu narazilo na ledný silný odpor vojska bulharského. Teprve večer došlo k boji mezi Palankou a Srédecem. Po krátkém boji se vzdala rumunskému vojsku celá brigáda vojska bulharského s velkým jezerdem a tímto to ukončili Rumuni 12 polních děl. Brigáda ta měla kryti voj. generál-majora Kutinčeva na zpátčinném postupu. Vojsko rumunské postupuje k Srédecí. Ačkoli je to zpráva z rumunského pramene, lze ji vřítiti, poněvadž se dá předpokládati, že vyslanému vojsku bulharskému bude těžko klásti odpor šesté armádě rumunské.

TYDEN V OBRAZÍCH.

Henry Lane Wilson, velvyslanec Spojených Států pro Mexiko, povolán byl do Washingtonu do konference s prezidentem Wilsonem a sekretářem státu Bryanem vzhledem k požadavku presidenta Huerty o uznání naší vládou. — Inez Milhollandová, proslulá suffražetka, jež tolikrát byla konána v čele demonstracích průvodů v zájmu ženského volebního práva, provádala se za Hollandana Eugena Balsevaina v Anglii. — Senátor Stephen J. Stillwell začal svoji vězeňskou látku v Sing Sing. — Dr. F. S. Reinech z univerzity státu Wisconsin byl ustanoven vyslanecem pro Čínu. — Senátor Reed volí výsledek a M. M. Mulhallen, dřívější "polní agent" Národního sdružení taxárníků, jenž prozradil důležitá tajemství této organizace. — Niagara, který vláje luvá loď Commodora Perryho, zabývala plavbu po velkých jezerech. Stará loď, s děly na svých místech, navštíví mnohá města během léta a bude se podíliti na slavnostech pořádaných v upomínku na Perryho vítězství.